

ส่วนที่ 3

การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

- ▶ ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างและบริการพื้นฐาน ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ▶ ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของ ภาคการเกษตร วิสาหกิจชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และสังคม
- ▶ ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาดเชิงบูรณาการ

การวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไข ของประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ในการทบทวนแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 นี้ ศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดฯ ได้ประมวลความคิดเห็น สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางแก้ไขจากประชาชนในพื้นที่จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สะท้อนมุมมองการพัฒนาจากกลุ่มบุคคลที่จะมีส่วนได้ส่วนเสียจากการแปลงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ไปสู่แผนปฏิบัติการ และการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ โดยตรง ความคิดเห็น และข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขจากภาคประชาชนจะเป็นเสมือนกลไกในถ่ายทอดข้อมูลทุกมิติ และแนวทางตามยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ ให้เป็นแผนภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยจังหวัดต่าง ๆ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันได้รวบรวมความคิดเห็นจากประชาชนในลักษณะที่แตกต่างกันไป และครอบคลุมรายละเอียดในหลากหลายประเด็น ดังนั้น เพื่อให้สามารถนำข้อมูลในส่วนนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน กลุ่มจังหวัดฯ จึงได้สรุปสาระสำคัญของสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหา และจุดเน้นของการพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ประเด็น ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการโครงสร้างและบริการพื้นฐาน ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของ ภาคการเกษตร วิสาหกิจชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และสังคม และสุดท้ายคือ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการด้านการตลาดเชิงบูรณาการ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: การบริหารจัดการโครงสร้างและบริการพื้นฐาน ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระสำคัญของประเด็นยุทธศาสตร์นี้จะเกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในเชิงกายภาพ อันหมายรวมถึงระบบสาธารณูปโภค การคมนาคมขนส่ง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและโครงสร้างพื้นฐานด้านการบริหารจัดการ อาทิ การรวมกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการ การบริหารจัดการ รวมถึง การบูรณาการระหว่างหน่วยงานซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัย หลัก นำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ของกลุ่มจังหวัดให้เติบโตเป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

➤ สภาพปัญหา เกี่ยวกับโครงสร้างและบริการพื้นฐาน รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

(1) **ปัญหาเส้นทางการคมนาคมขนส่ง ค่อนข้างกระจุกตัวอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ**
ในขณะที่เส้นทางการคมนาคมอื่น ๆ ไม่สะดวกและปลอดภัย เส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงจังหวัด บางจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ ยังมีสภาพเป็นถนน 2 ช่องจราจร โดยเฉพาะทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสายหลักของภาคใต้ฝั่งอันดามัน และยังมีปัญหาการคมนาคมขนส่งระหว่างพื้นที่ในส่วนของ แผ่นดินใหญ่กับเกาะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนและแหล่งท่องเที่ยว

เนื่องจากท่าเทียบเรือไม่ได้มาตรฐานและร่องน้ำมีสภาพตื้นเขิน รวมถึงเส้นทางการเดินทางโดยเครื่องบินค่อนข้างจำกัด เป็นอุปสรรคต่อการกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ในขณะที่เดียวกันจำนวนยานพาหนะ และจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในเขตเมืองของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ก่อให้เกิดปัญหาความแออัดในพื้นที่ สะท้อนปัญหาด้านความพร้อมและคุณภาพของการบริการพื้นฐาน และการบริหารจัดการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(2) **ปัญหาราษฎรครอบครองพื้นที่ป่าสงวนและที่ดินสาธารณประโยชน์** การประกาศเขตที่ดินเป็นเขตอุทยานและป่าสงวนมีปัญหาทับซ้อนที่ทำกินของชาวบ้านจึงเกิดการโต้แย้งสิทธิ์กับทางราชการ และปัญหาประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ได้เข้าบุกรุกยึดครองที่ดินของรัฐในเขตป่าสงวนแห่งชาติและที่ดินสาธารณประโยชน์เพื่อใช้ในการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและใช้เพื่อการเกษตร

(3) **ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค /บริโภค** ด้วยสภาพภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ภูเขา พื้นที่เกาะ และพื้นที่ลาดชันทำให้น้ำธรรมชาติเป็นสายสั้น ๆ น้ำจึงไหลลงสู่ทะเลอย่างรวดเร็ว ทำให้ขาดแคลนน้ำจืดในฤดูแล้ง นอกจากนี้ยังมีปัญหาแหล่งน้ำธรรมชาติถูกบุกรุกด้วยน้ำเค็มจึงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ และปัญหาการขาดแคลนนํานี้ อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการขยายธุรกิจท่องเที่ยวอย่างมีเสถียรภาพในอนาคต

(4) **ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม** และความสมบูรณ์ตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ที่มีชื่อเสียงต่าง ๆ ที่กำลังลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย และน้ำเสียจากการประกอบกิจการต่าง ๆ และจากชุมชน ส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยของคนในพื้นที่ รวมถึงความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลลดลงซึ่งเกิดจากการทำประมงที่ไม่ถูกวิธี และการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติส่งผลให้ชาวประมงสามารถจับสัตว์น้ำได้น้อยลง

(5) **ปัญหาเรื่องการค้าชายฝั่ง** จัดได้ว่าเป็นอีกหนึ่งประเด็นหลักที่ประชากรของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันได้รับผลกระทบมาเป็นระยะเวลานานพอสมควร และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากบางพื้นที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ และภัยธรรมชาติต่าง ๆ

(6) **ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร หรือทักษะของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว** จัดเป็นอีกหนึ่งอุปสรรคสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ ไม่จำกัดเฉพาะปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรทางการท่องเที่ยวและการผลิตทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ แต่ผู้ประกอบการบางส่วนในพื้นที่ยังมีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการแข่งขัน การรวมกลุ่มของเครือข่ายผู้ประกอบการในบางพื้นที่ยังไม่เข้มแข็งเพียงพอที่จะสร้างอำนาจในการต่อรองเชิงเศรษฐกิจ

(7) **ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับต่าง ๆ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง** ที่ยังมีความเข้าใจในแนวความคิดเรื่องการทำงานแบบบูรณาการอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การแก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่ที่ผ่านมาในบางเรื่องไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่สะท้อนความขัดแย้งทางการเมืองของสมาชิกในองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นขาดจิตสาธารณะ การแก้ปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง รวมถึงภาคเอกชนในพื้นที่ยังดำเนินธุรกิจที่เล็งเห็นเฉพาะประโยชน์ส่วนตัว

➤ ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาของประชาชน

(1) ประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับกระทรวง กรม จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลักดันสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดฯ ให้เหมาะสม เป็นระบบ และเชื่อมโยงกันระหว่างเส้นทางการคมนาคมในสายหลัก สายรอง ทั้งในส่วนของการเดินทางทางอากาศ ทางบก และทางทะเลให้มีคุณภาพ รวมถึงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมกับท่าอากาศยานภูเก็ต และกระบี่ อีกทั้งสนับสนุนศักยภาพของท่าอากาศยานจังหวัดระนอง เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว นักลงทุน และประชาชนได้อย่างรวดเร็วและปลอดภัย

(2) ปรับปรุงถนนหนทางที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ มีคุณภาพเพียงพอที่จะรองรับจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น รวมถึงปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณแหล่งเชื่อมโยงกับสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีความสวยงาม เพื่อสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนของรัฐกิจท่องเที่ยวอันเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาจังหวัดฯ และธุรกิจการเกษตร อุตสาหกรรม และการค้าอันจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้พื้นที่เติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพในอนาคต

(3) นอกเหนือจากเรื่องเส้นทางการคมนาคมแล้วนั้น จังหวัดต่างๆ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามันได้เน้นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากไม่มีสถานที่กักเก็บน้ำ โดยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ ต้องเริ่มจากการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม เช่น ขุดลอกคลองที่มีความตื้นเขิน ให้มีศักยภาพรองรับปริมาณความต้องการใช้น้ำของประชาชน เพิ่มขนาดความจุของอ่างเก็บน้ำ หรือแหล่งกักเก็บน้ำอื่น ๆ ที่มีอยู่ รวมถึงสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขึ้นมาใหม่ อาจเป็นในลักษณะของอ่างเก็บน้ำ ฝายชะลอน้ำ พัฒนาระบบประปาหมู่บ้าน เป็นต้น

(4) เพื่อลดปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ ทั้งในส่วนของป่าสงวน ป่าชายหาด และป่าชายเลนนั้น ประชาชนได้เสนอความต้องการ และแนวคิดในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น การสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิด โดยจัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าไม้เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างความตระหนักและปลูกฝังจิตสำนึกของราษฎรให้หวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นเมือง จัดระบบชุมชนคอยสอดส่องดูแล จัดทำโครงสร้างบ้านเอื้ออาทร หรือบ้านมั่นคงสำหรับผู้ที่ไม่ได้อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่งเสริมให้เกิดการจัดสรรที่ทำกินอย่างเหมาะสม อีกทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน รวมทั้งการนำระเบียบข้อกฎหมายมาบังคับใช้อย่างเข้มงวด

(5) ในส่วนของคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ทั้งด้านปัญหาขยะมูลฝอย และน้ำเสียจากชุมชนนั้น ควรบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิด หรือภาคเอกชนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด รวมถึงส่งเสริมให้ภาคเอกชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียให้ได้มาตรฐาน สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบและครบวงจร สร้างเตาเผาขยะ

ให้เป็นของตำบล ขยายศักยภาพโรงบำบัดน้ำเสีย และเพิ่มปริมาณรถเก็บขยะให้เพียงพอต่อจำนวนประชากรในบางพื้นที่ จัดทำโครงการรีไซเคิลขยะแปรรูปขยะเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ทำโครงการคลองสวยน้ำใส

(6) สำหรับการลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติต่างๆ รวมถึงวิกฤตการกัดเซาะชายฝั่งของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันนั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้มีระบบเตือนภัยที่ทันสมัย แจ้งเตือนได้ทันต่อเหตุการณ์และมีครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัยในกลุ่มจังหวัดฯ มีป้ายสัญญาณที่ชัดเจน มีหอเตือนภัยที่ได้มาตรฐาน ฝีกอบรมอาสาสมัคร ช่วยเหลือและแจ้งเตือนภัย จัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งทางน้ำและทางบก สร้างสันเขื่อนหรือแนวป้องกันภัยพิบัติตามธรรมชาติ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน อาสาสมัครชุมชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันสาธารณภัย โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเป็นเครือข่ายการบริหารจัดการสาธารณภัยในทุกชั้นตอน

(7) แนวทางการพัฒนาบุคลากรในสาขาธุรกิจต่างๆ ภาคประชาชนในกลุ่มจังหวัดฯ นำเสนอว่าควรจัดตั้งหรือปรับปรุงศูนย์พัฒนาทักษะโดยร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้การอบรมสัมฤทธิ์ผลและเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมให้ความสำคัญกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพ จัดสร้างกลุ่มอาชีพและมีแหล่งในการจำหน่ายสินค้าในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เทคนิคและกลยุทธ์ในการขายสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด

(8) ท้ายที่สุด โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญยิ่งคือ การบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนราชการระดับต่างๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ ทั้งนี้ภาคประชาสังคมเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนทุกชั้นตอน หาแนวทางการทำงานร่วมกันโดยมีหน่วยงานหลัก อาทิ สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดฯ เป็นตัวกลางประสาน เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการบริหารงานจากภาคประชาชน ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม มุมมองของบุคลากรภาครัฐให้ทำงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่บุคลากรภาครัฐ ให้เจริญรอยตามพระยุคลบาทน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของภาคการเกษตร วิสาหกิจชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และสังคม

ในประเด็นยุทธศาสตร์นี้จะครอบคลุมประเด็นปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไข ปัญหาของภาคประชาชนที่มีความเกี่ยวข้องกับกลไกสำคัญด้านเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริม และรักษาขีดความสามารถด้านธุรกิจการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด รวมถึงการสนับสนุนการเชื่อมโยงเพื่อยกระดับศักยภาพของกลุ่มจังหวัดฯ ในด้านอื่นๆ อาทิ ด้านการเกษตร ด้านวิสาหกิจชุมชน และปัจจัยเอื้อต่างๆ เข้าเติบโตไปพร้อมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน อันจะนำไปสู่ดุลยภาพขององค์ประกอบด้านเศรษฐกิจและสังคมระดับต่างๆ ในอนาคต

➤ สภาพปัญหาเกี่ยวกับ สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของ
ภาคการเกษตร วิสาหกิจชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและสังคม ของกลุ่ม
จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

(1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม และความสมบูรณ์ตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวปัจจุบันที่อยู่ในเกณฑ์ถดถอยเป็นปัญหา ที่ทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดฯ กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากการเพิ่มปริมาณของนักท่องเที่ยวและจากภัยธรรมชาติ ขาดการพัฒนาและดูแลที่ต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนบางส่วนยังขาด จิตสำนึกสาธารณะ ไม่เห็นถึงความจำเป็นในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว

(2) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมพื้นเมืองดั้งเดิมมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการขยายตัวของวัฒนธรรมแบบตะวันตกในกลุ่มเยาวชน และการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงพาณิชย์แบบไร้ทิศทาง ขาดการจัดทำผังเมืองที่ดี

(3) การแข่งขันของธุรกิจในสาขาต่างๆ ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเอื้อต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหญ่ ส่งผลให้ผู้ประกอบการร้านค้ารายเล็ก ๆ ประสบปัญหาไม่สามารถอยู่รอดได้

(4) รายได้และเศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัดยังผูกขาดเฉพาะในภาคธุรกิจท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว โดยมูลค่าทางเศรษฐกิจยังคงพึ่งพิง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและขาดการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอื่น ๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาความแตกต่างทางสภาพทางสังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ประกอบการและเกษตรกรภายในกลุ่มจังหวัดฯ

(5) ปัญหาด้านการเกษตรเป็นจุดอ่อนสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยในปัจจุบันเกษตรกร จำเป็นต้องเผชิญกับปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยต่างๆ ที่มีราคาสูงขึ้น พื้นที่เพาะปลูกมีลดน้อยลง บางส่วนยังขาดความรู้ ด้านเทคโนโลยี และขาดเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ มีหนี้สินที่ยังต้องการให้ภาครัฐเข้าไปให้ความรู้และสนับสนุนเงินทุน ผลผลิตทางการเกษตรบางรายการ มีราคาตกต่ำ และไม่มีเสถียรภาพ พืชที่เพาะปลูกส่วนมากเป็นพืชเชิงเดี่ยวที่อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านความเสื่อมโทรมของดินได้ ไม่มีตลาดกลางสินค้าเกษตร

(6) นอกจากนั้น สำหรับการประมงในพื้นที่ชาวประมงกำลังประสบปัญหาจากจำนวนทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีปริมาณลดน้อยลง และบางส่วนยัง คงทำการประมงอย่างผิดกฎหมาย มุ่งแต่ต้องการจับสัตว์น้ำให้ได้ปริมาณมากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนยังปล่อยปละละเลยการทำหน้าที่

(7) สำหรับปัญหาเชิงสังคมที่จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การเป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยว นั้น มีทั้งปัญหาที่เกี่ยวกับ นักท่องเที่ยวโดยตรง เช่น การเอารัดเอาเปรียบจากนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าโดยสารประเภทต่างๆ

(8) ปัจจุบัน ประชาชนในจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรังเผชิญกับปัญหาค่าครองชีพสูง และปัญหาหนี้นอกระบบ เนื่องจากสินค้าในท้องตลาดมีราคาสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่รายได้ต่างๆ ยังคงที่ แรงงานในพื้นที่บางส่วนยังคงเลือกงาน ประกอบอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน และในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวประชาชนจะขาดรายได้

(9) ปัญหาแรงงานต่างด้าวจึงเป็นอีกหนึ่งประเด็นสำคัญที่กลุ่มจังหวัดฯ จะต้องแก้ไข เนื่องด้วย มีสภาพภูมิประเทศที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน การขาดแคลนแรงงานในบางกลุ่มอาชีพ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการ การขาดการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ปัญหาแรงงานต่างด้าวเหล่านี้นอกเหนือจากจะเป็นอุปสรรคต่อการจัดระเบียบสังคมในพื้นที่แล้วนั้น ยังส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน ความระแวงต่ออาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการแพร่กระจายของยาเสพติดอีกด้วย

(10) การเจริญเติบโต และการขยายตัวของสังคมเมืองจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ส่งผลกระทบต่อระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติที่เคยมีอยู่ ในสังคมแต่ดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีประชากรต่างถิ่นเดินทางเข้ามาอยู่อาศัย และประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน รวมถึงภาระหน้าที่ในเวลาอันจำกัด และแนวทางการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ส่งผลให้คนส่วนใหญ่พึ่งตนเอง อันนำไปสู่การแบ่งพรรคแบ่งพวกในสังคม

➤ ความต้องการและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากภาคประชาชน

(1) ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่า ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมความร่วมมือพื้นฟูธรรมชาติ เช่น การปลูกปะการังเทียม สนับสนุนแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยกำหนดมาตรการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดูแล ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการฟื้นฟู และอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างยั่งยืน

(2) สสำรวจแหล่งท่องเที่ยวชุมชน จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้มีความสวยงาม น่าสนใจ และน่าประทับใจเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวชม กระจายรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการรองรับกับการส่งเสริมการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น โครงการมัคคุเทศก์น้อย

(3) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง หรือองค์กรปกครอง ส่วนจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ควรมีมาตรการควบคุม หรือจำกัดการขยายตัวของห้าง และร้านค้าปลีกสมัยใหม่ในพื้นที่ รวมถึงพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของร้านค้าท้องถิ่น เช่น การวางแผนระบบการบริหารจัดการสินค้าคงคลัง การตั้งราคา รูปแบบการจัดวางสินค้า การตกแต่งร้านค้า และกลยุทธ์ในการส่งเสริมการขายต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่วิสาหกิจชุมชน

(4) สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจ เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ รวมถึงขยายองค์ความรู้ในการจัดเก็บผลผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรในกรณีที่จะต้องเผชิญปัญหาภาวะราคาสินค้าเกษตรผันผวน (ตกต่ำ) รวมถึงการเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตพลังงานทดแทนจากปาล์มน้ำมัน หรือกากของเสียจากการเกษตรอื่นๆ พัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการสร้างรายได้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และรักษาฐานการผลิตให้เป็นของเกษตรกรในท้องถิ่น ไม่เน้นการสร้าง ความมั่งคั่ง

ตามแนววัตุนิยม และที่สำคัญที่สุดคือบูรณาการระบบการผลิตภาคการเกษตร (พืช ประมง และปศุสัตว์) เข้ากับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และภาคการผลิตในพื้นที่เพื่อสร้างอาชีพ และเพิ่ม รายได้ให้แก่เกษตรกรและประชาชนอย่างทั่วถึง

(5) สนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพและสนับสนุนการจัดตั้งแหล่งในการจำหน่ายสินค้าชุมชน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการแปรรูป การปรับปรุงแบบของสินค้า OTOP ให้มีความน่าสนใจ และน่าจับจ่ายใช้สอย บนพื้นฐานการผลิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล

(6) สังเกตและควบคุมลักษณะการเคลื่อนไหวของราคาการบริการขนส่ง และราคาสินค้าอุปโภค-บริโภคในตลาดท้องถิ่น เพื่อป้องกันการเอาเปรียบจากภาคเอกชนบางกลุ่ม ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพเสริมนอกฤดูกาลการท่องเที่ยว สนับสนุนการใช้จ่ายอย่างอดออมดำเนินชีวิตตามวิถีพอเพียง

(7) ปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร และสถิติจำนวนแรงงานให้สามารถสะท้อนภาพที่แท้จริงของพื้นที่ และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการรักษาความมั่นคงของชุมชนต่อไป ทั้งนี้ควรเริ่มบูรณาการองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ราวอย่างเป็นระบบ กำหนดมาตรฐาน ควบคุมปริมาณการจ้างแรงงานต่างด้าว สกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าทำงาน จัดชุดเฉพาะกิจแรงงานต่างด้าวเพื่อเข้าตรวจสอบ ปรามปราม จับกุม และดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และลงโทษเจ้าหน้าที่ผู้เพิกเฉย หรือละเลยการ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ

(8) เพิ่มความเข้มงวดในการรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยว และประชากร โดยเพิ่มเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ฝึกอบรมอาสาสมัครในชุมชนให้มีความรู้ในการบริหารจัดการความปลอดภัย และคุ้มกันชุมชนของตนเอง ติดตั้งไฟฟ้าตามถนนหนทางต่างๆ ติดตั้งกล้อง CCTV ในพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ

(9) สนับสนุนให้มีการฟื้นฟูวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ได้แก่ การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนเดียวกัน ในลักษณะเครือญาติ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ระหว่างคนในหมู่บ้าน หรือชุมชน ส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัว ซึ่งความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวจะสามารถช่วยลดปัญหา ยาเสพติดในชุมชนด้วยในเวลาเดียวกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: การบริหารจัดการด้านการตลาดเชิงบูรณาการ

สำหรับประเด็นสุดท้ายจะกล่าวถึงปัญหาหรือจุดอ่อน รวมถึงแนวทางการยกระดับขีดความสามารถด้านการตลาดจากแนวคิดของของประชาชนในพื้นที่ โดยครอบคลุมทั้งการรักษา และขยายฐานทางการตลาดสำหรับกลุ่มเป้าหมายเดิม และการเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ในอนาคต

➤ สภาพปัญหาเกี่ยวกับ การบริหารจัดการด้านการตลาดเชิงบูรณาการ

สภาพปัญหาลำดับแรกสำหรับประเด็นด้านการตลาด คือ การขาดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศ เชิงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดเป็นสาเหตุหนึ่งส่งผลต่อการกระจุกตัวของ

นักท่องเที่ยวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวดั้งเดิม ภาครัฐ ภาคเอกชนให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์และทำการตลาดด้านการท่องเที่ยวให้กับแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ซึ่งคนส่วนใหญ่รู้จักแล้วเพียงอย่างเดียว การประชาสัมพันธ์ในระยะเวลาที่ผ่านมาจึงไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้กระจายตัวไปสู่แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ

➤ แนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการตลาดเชิงบูรณาการ

ประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเห็นตรงกันว่า ควรมุ่งเน้นให้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะกิจกรรมเชิงอนุรักษ์และกิจกรรมเชิงสุขภาพยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดฯ จากการสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดฯ และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง

กล่าวโดยสรุป การแก้ปัญหาและการดำเนินงานตามแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งสรุปจากแนวความคิดของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาพื้นที่โดยตรง จะวางอยู่บนพื้นฐานของการทำงานแบบบูรณาการอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การยกระดับขีดความสามารถในการผลิตสินค้า และให้บริการการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงสาขาธุรกิจประเภทอื่นๆ เข้ากับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการตลาด ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันได้วิเคราะห์ถึงรายละเอียดในประเด็นต่างๆ และนำไปเป็นโจทย์ในการทบทวนแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และเป็นหนึ่งในกลไกหลักสำหรับการแปลงแผนพัฒนาฯ ไปสู่แผนปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดฯ ประจำปี พ.ศ. 2556 ในส่วนต่อไป